

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

I

Τοπικά Τήγου και Κεφαλληνίας.

Τοπικά σπανιότερον, και *έθνικά* συνηθέστερον, ώνόμαζαν οί παλαιοί γραμματικοί τὰ έξ ονομάτων χωρῶν, πόλεων ή κομῶν παραγόμενα επίθετα τῶν κατοίκων, π. χ. *Ἀθηναῖος*, *Ἐθνικά* δ' ἐπεγράφετο, ὡς γνωστόν, και τὸ πολύτιμον ἔργον Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, τοῦ ὁποίου σφίζεται ἐπιτομή. (Ἐκδοσις Meinekii, Berolini, 1849).

Ἡμεῖς προειμήσαμεν τὸν α' ὄρον, ὡς πλέον εὔληπτον, ἀφ' οὔ τὸ *έθνικός* ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἶναι καθιερωμένον ὡς ἀντίστοιχον τοῦ γαλλικοῦ *national*, οἱ δὲ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὸ εἶχαν μεταχειρισθῆ ὡς ἰσοδύναμον τοῦ *εἰδωλολάτρης*. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι *τοπικά* συνήθως ἐλέγοντο τὰ ἐπιρρήματα, π. χ. *Ἀγρουνιόθεν* (Στεφάνου σ. 19, 17), *Ἀραφηνόθεν* (σ. 110, 2), ἀλλ' ἐπίσης και τὰ τῶν κατοίκων (βλ. σ. 17, 5 και 105 18 «*Ἀπόκοπα οὐδετέρως, .. τὸ τοπικὸν Ἀποκοπίτης ἢ Ἀποκοπηνός*»). Ὅταν δὲ εἰς τὸ *τοπικὸν* προστεθῆ και ἡ λέξις ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα, οὐδεμία βεβαίως ἀσάφεια δύναται νὰ προκύψῃ.

Περὶ τῶν *τοπικῶν*, ὅσα μεταχειρίζομεθα σήμερον οἱ Ἕλληνες, δὲν κατηρτίσθη μέχρι τοῦδε συστηματικῆ ἐργασία. Δηλαδή πολλοὶ λόγιοι ἐδημοσίευσαν τοιαῦτα και παρατηρήσεις τινὰς περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδεμιᾶς ἐλληνικῆς χώρας κατεγράφησαν πάντα τὰ *τοπικά* πλὴν τῆς Νάξου¹.

¹ Περὶ *έθνικῶν* ἔγραψαν:

Γ. Ν. Χατζιδάκις, *Μεσαιωνικά και νέα Ἑλληνικά* τόμ. Β' (1907) σ. 72 σημ. (περὶ τῆς καταλήξεως - ούσις) και σ. 437 (περὶ τῆς - αἰος).

Κ. Ι. Ἀμαντος ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 23 (1911) σ. 485 (περὶ τῶν ἐν Χίφ καταλήξεων - ίτης - ούσις - ιανός).

Π. Γ. Ζερλέντης ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 28 (1916) σ. 297 (Ναξίον Ἐθνικά).

Ἀνθίμος Α. Παπαδόπουλος ἐν *Λεξικογραφικῶ Ἀρχεῖφ* τόμ. Ε (1918) σ. 206. (Τοπωνύμια και Ἐθνικά ἐν Πόντφ).

Ν. Γ. Πολίτης, *Λαογραφικά Σύμμεκτα* τόμ. α' (1920) σ. 146 (περὶ τῆς καταλήξεως ιανός).

Φ. Κουκουλές ἐν *Λεξικογραφικῶ Ἀρχεῖφ* τόμ. ζ' (1923) σ. 266 (περὶ τῆς καταλήξεως - αἰος).

Καὶ ὅμως καὶ ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι χρήσιμος ὄχι μόνον εἰς τὰς γραμματικὰς μελέτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς τοπωνυμικὰς καὶ τὰς ἱστορικὰς. Διότι πρῶτον καταλήξεις τινές, ἀληθῶς ὀλίγισται, κατερχόμεναι ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων, μαρτυροῦν καὶ αὐτὰ τὴν συνέχειαν τῆς παραδόσεως· π. χ. *Ἀθλόνα -νίτης*, *Σμυρναῖος - Σμυρνιός*, (ἡ μεταβολὴ τοῦ -ναῖος εἰς -νιός εἶναι ἀπλῶς φωνητικῆ) *Πραιτώριον - Πρωτώριον* (ἐν Κύπρῳ) *Πραιτωριανός - Πρωτωρκανός*· ἄλλαι δὲ «περιτελλομένων ἐνιαυτῶν» μετεβλήθησαν δις καὶ τρίς, π. χ. *Πάφος - Πάφιος* (καὶ τοῦτο μόνον ἐγίνωσκεν ὁ Στέφανος)· ἔπειτα *Παφηνός* καὶ σήμερον *Παφίτης* καὶ εἰρωικῶς *Πάφιος*· (πρβ. Κουκουλὲν σ. 267) ἄλλαι τέλος, προερχόμεναι ἀπὸ μεσαιωνικῶν κυρίων ὀνομάτων διδάσκουν περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἢ φραγκικῶν οἰκογενειῶν, ὅσαι ἐγκατεστάθησαν ὡς κυρίαρχοι τῶν ἡμετέρων.

Ταῦτα συνορῶντες ἀπὸ πολλοῦ, ἐμελετήσαμεν ἐπὶ τόπου, πλὴν τῶν τοπωνυμίων, καὶ τὰ τοπικὰ τριῶν νήσων, κειμένων μακρὰν ἀλλήλων, τῆς Κύπρου, τῆς Τήνου καὶ τῆς Κεφαλληνίας, δημοσιεύομεν δὲ σήμερον τὰ τῶν δύο μικρότερων, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν ἄλλοτε τὰ τῆς Κύπρου, καὶ, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, καὶ ἄλλων νήσων, μετὰ παρατηρήσεων περὶ πάντων τῶν εἰς ἡμᾶς γνωστῶν.

Τὸ πρῶτον συναγόμενον πόρισμα τῆς ἐρεῦνης εἶναι τοῦτο, ὅτι ἐνῶ πλειστάκις ἐσώθησαν ἀρχαῖα ὀνόματα τῶν τόπων, σπανιώτατα τὰ τοπικὰ διετήρησαν τὰς ἀρχαίας καταλήξεις, ἀνεσχηματίσθησαν δὲ κατὰ τρόπους διαφόρους· οὕτως ἀντὶ ἐνὸς μόνου εἰς -ιος ἀρχαίου τύπου ἡμεῖς λέγομεν τοὺς ἑξῆς: *Κύπρος (Κύπριος) Κυπριώτης, Μύκονος (Μυκόνιος) Μυκονιάτης, Πάρος (Πάριος) Παριανός, Ρόδος (Ρόδιος) Ροδίτης, Σίφνος (Σίφνιος) Σιφνιός, Τήνος - Τήνιος - Δηνιακός.*

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἄλλαι ἀλλαχοῦ ἐπέδωσαν καταλήξεις. Εἶναι δὲ αὐταὶ εἴτε ἀρχαῖαι, εἴτε μεταγενέστεραι, εἴτε φραγκικαί, εἴτε καὶ τουρκικαί. Ὡς παράδειγμα φέρομεν τὸ *Πύργος*, τοῦ ὁποίου ὡς ἐθνικὸν ἀναφέρει ὁ Στέφανος (σ. 541,6) τὸ *Πυργίτης*· ἀλλ' ἐν Ἠλείᾳ λέγεται *Πυργιώτης*, ἐν Κύπρῳ *Πυρκιώτης*, ἐν Τήνῳ συνηθέστερον *Πυργιανός*, ἐν Χίῳ *Πυργί - Πυργούσις* καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ *Πυργισιᾶνος*, προσέλαβε δηλ. τὰς ἐν ἑκάστη νήσῳ συνηθεστέρως καταλήξεις. Ἄλλ' ἐνίοτε καὶ τὸ τοπικὸν τῆς αὐτῆς κώμης δὲν σχηματίζεται ὁμοίως καθ' ὅλην τὴν αὐτὴν χώραν. Π.χ. ἐν τῇ μικρᾷ Τήνῳ ὁ *Πυργιανός* λέγεται καὶ *Πυργιώτης*. Ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν Ἰονίων νήσων ἐσώθη, καθὼς θὰ ἴδωμεν, καὶ ἡ βενετικὴ κατάληξις -ιᾶνος, ἀλλ' ἐνιαχοῦ σαλεύει καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἐλέγετο *Βιτώλια - λιᾶνος*.

Τέλος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Θράκῃ ἐλέγετο καὶ ἡ τουρκικὴ κατάληξις -λῆς (-ly) ἄλλοτε γνωστὴ καὶ ἐν τῇ Β. Ἑλλάδι· π.χ. *Βελεστινλῆς*. Οὕτως ἐλέγετο *Ἀιδινλῆς, Σαμψονλῆς, Τραπεζονλῆς, Κάϊσερλῆς, Σπάρταλῆς*, ἀλλὰ πολλαχοῦ ἐλέγοντο καὶ ἑλληνικὰ *Ἀιτάλεια, -λειώτης, Ταρσός, -ώτης*, ἰδίως ἐν τῷ Πόντῳ (βλ. Παπαδόπουλον σ. 207).

Οὗτο κανὼν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων εἶναι ἀδύνατον νὰ τεθῆ. Ὡς παράδειγμα δὲ τῆς ποικιλίας τῶν σχηματισμῶν τούτων καὶ ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ φέρομεν τοπικά τινα τῆς Κύπρου, παραγόμενα ἐκ κωμῶν ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου γένους καὶ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

Ἄθρακός - κιώτης, ἀλλὰ Δωρός - ρίτης καὶ Μαζωτός - ζουδικιανός· Ὑψωνας - νιάτης, ἀλλὰ Κάθικας - Καθικιώτης· Ὀρά - ράτης, ἀλλὰ Δευτερά - ρκάτης· Βάβλα - λίτης, ἀλλὰ Πύλα - λιώτης καὶ Λεμόνα - νιάτης· Ζώδια - Ζωδικιάτης, ἀλλὰ Λάνα - Λανίτης, Λάγεια - γειώτης καὶ Νικόκλεια - εϊανός· Κυπεροῦντα - γκιώτης, ἀλλὰ Μακοῦντα - γκιανός· Ἀλέκτορα - ρκάτης, ἀλλὰ Τρόζαινα - νίτης· Πη(γ)ή - Πηώτης, ἀλλὰ Ζωπκῆ (Ζωοπηγῆ) - πκιάτης· Τόχνη - Τοχνήτης, ἀλλὰ Βώνη - νιάτης· Καλαθασὸ - σιώτης, ἀλλὰ Πλατανισσὸ - σίτης καὶ Λεμεσὸ - σιανός· Ποταμιοῦ - μίτης, ἀλλὰ Ἀπ(αι)σιοῦ - Ἀφιώτης· Ἀγρωτήριν - ρκάτης, ἀλλὰ Πισσοῦριν - ρκάτης καὶ Τραχώνιν - νίτης· Λευκόνοικον - κιάτης, ἀλλὰ Μένοικον - κιώτης καὶ Πέρακαμον - μίτης· Στρογγυλὸν - λιώτης, ἀλλὰ Πρασκειὸν - σίτης· Φλαμουδὸν - δικιώτης, ἀλλὰ Φτερικουδὸν - δικιάτης· οἱ (αἱ) Πλάτρες - Πλατορίτης, ἀλλὰ Ἀθμες - Δυμιώτης· Γερακὲς - κίτης, ἀλλὰ Ἀμμαδικὲς - δικιώτης· τὰ Μαρώνια - νίτης, ἀλλὰ Βρο(δ)ίσια - σιάτης καὶ Διβάδκια - δικιώτης.

Ἄλλ' οὐχὶ διάφορα ἦσαν τὰ πράγματα κατὰ τοὺς ἐνδόξους χρόνους, δηλαδὴ ἕξ ὁμοίων τύπων παρήγοντο διαφορῶν καταλήξεων τοπικά, πολλάκις δὲ ὁ κάτοικος τῆς αὐτῆς πόλεως ὀνομάζετο διττῶς καὶ τριττῶς· τὴν ποικιλίαν δὲ ταύτην ἐθεώρει ὁ Στέφανος ὡς ἓνα ἐπὶ πλεόν λόγον τῆς σπουδῆς τῶν ἐπιθέτων τούτων· «μηδεὶς δὲ (λέγει σ. 1, 7) περιττολογίαν ἠγείσθω τὴν παράθεσιν τῶν ἐθνικῶν, διὰ τὸ ἀνόμοιον. Δέρβη. . τὸ δὲ ἐθνικὸν Δερβήτης καὶ Δερβαῖος, ὡς Σιδήτης καὶ Πυλήτης. . καὶ Ἄλβη τὸ ἐθνικὸν Ἄλβανός· καὶ Ἄλύβη, τὸ δὲ ἐθνικὸν Ἄλυβαῖος καὶ Ἄλυβεύς. . ἀλλὰ καὶ Ἄλυβες· καὶ Ἄρτάκη Ἄρτακηνός <καὶ> Ἄρτάκιος, οὐκ Ἄρτακαῖος».

Διὰ τὸν αὐτὸν λοιπὸν λόγον ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ μιμηθῶμεν τὸ παράδειγμα τοῦ Στεφάνου, δηλ. νὰ σωρεύσωμεν πάντα, εἰ δυνατόν, τὰ τοπικά τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ αὐτῶν τῶν συνοικιῶν, διότι οὐδ' αὐτά, καθὼς θὰ ἴδωμεν, εἶναι «περιττολογία».

Α'. Τοπικὰ Τήνον.

Οὐδὲν ἄπορον ὅτι ἐν τῇ μικρᾷ Τήνῳ ἐλαχίστην εὐρίσκομεν ποικιλίαν καταλήξεων· καὶ πρότερον, ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1809), ὅτε ἀνεφέροντο πλὴν τῶν δύο πόλεων (Τήνου καὶ Πύργου) 66 χωρία τῆς νήσου (βλ. Ζαλλοῦν - Μαυρομαρᾶ σ. 35) καὶ νῦν, ὅτε περιορισθῆσαν μόνις εἰς 40, τὰ πλεῖστα τοπικά λήγουν εἰς -ιανός, θηλυκὸν -ιανή (πληθ. -ιανές). Ἀναγράφοντες κατωτέρω πάντα τὰ σημερινὰ καὶ τινῶν συνοικιῶν (ὡς εἶναι π.χ. τὸ Καμάρι τῆς Στενῆς, ὁ Κουμνιάδος τῆς Καρναῶς, ὁ Σβιράδος τοῦ Τριποτάμου) παρενείρομεν ἐντὸς παρενθέσεως τὰ ὑπὸ τῶν Τηνίων μὴ προφερόμενα, ὅσάκις δὲν

ῥονίζονται φωνήεντα *ι* καὶ *ου*· τὸ προφερόμενον *ου* ἀντικαθιστᾷ τὸν φθόγγον *ο*, ὅστις ἀκούεται ἀσθενῶς μόνον ἐπὶ τῶν καταλήξεων, τὸ δὲ *ι* τὸ ἄτονον *ε*, ὅπερ ἀκούεται μόνον πρὸ τοῦ *ρ*.

τ' Ἀγάπ(ι) — Ἀγαπιανός	ἡ Μέσ(η) — Μίσσιανός
ἡ Ἄιτουφουλιὰ — Ἄιτουφουλιανός	ὁ Μ(ου)δάδος — Μάδιανός
ὁ Ἀπιργάδος — Ἀπιργαδιανός	ἡ Μολοῦ — Μολιανός
ὁ Ἀρνάδος — Ἀρναδιανός	ὁ Βερδιμάδος — Βερδιμιανός καὶ Βερδιμάρος -ρίτης
ὁ Βλασάδος — Βλασαδιανός	ὁ Βίναρδάδος — Βίναρδιανός
ἡ Βουλάξ(η) — Βουλαξιανός	ὁ Δαραβάδος — Δαραβαδιανός
τὰ Δυὸ χουριὰ — Δουνοχουριανός	ἡ Ἐνάρα — Ἐναριανός
τὸ Καμάρ(ι) — Καμαριανός	ἡ Περάστρα — Περαστιανός
ὁ Κάμπος — Καμπιανός	ἡ Πλατεῖα — Πλατειανός
ὁ Καρκάδος — Καρκαδιανός	ὁ Πύργος — Πργιανός καὶ Πργιώτης
ἡ Καρνὰ — Καρνανός	ὁ Σκαλάδος — Σκαλαδιανός
τὰ Κίλλιὰ — Κίλλιανός	τὸ Σκλαβουχώρ(ι) - Σκλαβουχοριανός
ὁ Κέχρος — Κίχριανός	τὸ Σμαρδάκ(ι)το — Σμαρδακιανός
ὁ Κ(ου)μάρος — Κμαριανός	ὁ Σβιράδος — Σβιραδιανός
ὁ Κουμιάδος — Κουμνιαδιανός	ἡ Στίνη — Στινιανός
ὁ Κτ(ι)κάδος — Κτκαδιανός	ὁ Τρ(ι)πόταμος — Τρ(ι)ποταμιανός
ὁ Κρόκος -Κροκιανός ἢ ἀπ' τὸν Κρόκος	ὁ Τζάδος — Τζαδιανός
ἡ Κώμ(η) — Κουμπιανός	ὁ Φαλαττάδος — Φαλατταδιανός
τὰ Λ(ου)τρὰ — Λτριανός	ὁ Χατζ(ι)ράδος — Χατζραδιανός.
ὁ Μαμμάδος — Μαμμαδιανός	
τὸ Μαρ(ου)λᾶ — Μαρλιανός	

Διαφόρως σχηματίζονται πλὴν τοῦ *Δηνιακός* *Δηνιακιά* μόνον τὰ ἑξῆς:
 τὰ Ἰστέρνια — Ἰστερνωίτης -ώτσα Τριαδάρος -ρίτης -ρίτσα καὶ
 Καρδιανή — Καρδανωίτης -ώτσα Καθλικάρος - ἀπ' τὸν Κ.

Περὶ τῆς καταλήξεως -ιανός, ἣτις ἐπικρατεῖ ἀνὰ τὰς Κυκλάδας καὶ τὰς Σποράδας (*Συριανός*, *Ἀμουργιανός*, *Σκυριανός*) ὁ Στέφανος (σ. 16, 12) παρατηρεῖ ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐκ τῶν ἐχόντων *ι* ἐν τῇ ρίζῃ, *Ἀσιανός*, *Καρδιανός*, ἕξ ὧν ἔπειτα καὶ «*Ταυριανός* καὶ *Σκορπιανός* καὶ *Ζυγιανός*, ἅπερ ἀπὸ τῶν Σκόρπων καὶ Ταύρων καὶ Ζυγῶν παράγεσθαι δοκοῦσι, δυνάμενα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τῶν πρότερον παράγεσθαι τοπικῶν, *Ζυγίων*, *Σκορπίων*, *Ταυρίων*».

Καὶ περὶ τῆς -ιακός (π.χ. *Συμιακός*, *Τηνιακός*, *Τηλιακός*) φρονεῖ ὁ Στέφανος (σ. 16, 15), ὅτι προῆλθεν ἀπὸ τοῦ πρότερον ἐθνικοῦ· «ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν ἐθνικά, ὡς τοῦ Ῥοδίου τὸ Ῥοδιακός κτητικὸν καὶ Σαμίου τὸ Σαμιακός», εἶναι δὲ φυσικὸν ὅτι κατὰ τὸ *Τηνιακὸν πλοῖον ἐλέχθη* καὶ *Τηνιακὸς ναύτης*· ὅτι δὲ τὸ τοπικὸν -ιακός ἐνωρὶς ἐλέγετο καὶ περὶ ἀνθρώπων μαρτυρεῖ τὸ *πεδιακός*, δι' οὗ κατὰ τὸν 6^{ον} π. Χ. αἰῶνα ἐκαλοῦντο ἐν Ἀθήναις οἱ ὀλιγαρχικοί.

(Ἀριστοτέλους «Ἀθηναίων πολιτεία, 13). Ὅμοίως ἐλέγετο καὶ τὸ -ικός· ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχαρνέων 180) λέγει «πρεσβυταί τινες Ἀχαρτικοί» ἀντὶ Ἀχαρνεῖς (πρβ. καὶ Στέφανον σ. 151, 12), οὕτω δ' ἐλέχθησαν κατόπιν καὶ Κρητικοί οἱ Κρητες, οὓς ὁ Πολύβιος (6, 45-47) λέγει Κρηταιεῖς. Ὁ γράψας τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἱππολύτου τοῦ Εὐριπίδου λέγει τὴν Φαίδραν «Κρητικὴν γυναικα».

Ἐπέκτασιν τῆς καταλήξεως παρατηροῦμεν εἰς τὸ Κώμ(η) - Κομ(η)τιανός (ἐκ τοῦ Κομήτης), συγκοπὴν δὲ εἰς τὸ Σμαρδάκ(ι)το - Σμαρδακιανός. Ὅμοια παραδείγματα θὰ εὔρωμεν περισσότερα ἄλλαχού.

Β'. Τοπικὰ Κεφαλληνίας.

Τὰ τοπικὰ ἐπίθετα τῆς Κεφαλληνίας γίνονται πολὺ πλέον ἄξια μελέτης ἔνεκα τῆς στενωτάτης σχέσεως τῶν πλείστων πρὸς τὰ οἰκογενειακά. Ἡ Κεφαλληνία παρουσιάζει τοῦτο τὸ ἔξαιρετικὸν φαινόμενον, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν δύο τρίτων τῶν σημερινῶν αὐτῆς κωμῶν λήγουν εἰς ἄτα, σφύζοντα τὰ οἰκογενειακά ἐπώνυμα τῶν πρώτων οἰκιστῶν, καθὼς ἐν Παξοῖς πλείστα λήγουν εἰς -άτικα καὶ ἐν Κυθήροις εἰς -άνικα. Ὅθεν διεκρίναμεν τὰ τοπικὰ τῶν εἰς -άτα ληγόντων χωρίων ἀπὸ τῶν λοιπῶν¹.

Ἄλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων πολλὰ ὀνόματα εἶναι προφανῶς οἰκογενειακά, τινὰ δὲ λέγονται εἰσέτι κατὰ γενικὴν τοιαῦτα εἶναι τ' Ἀμπελά, τοῦ Βαλεριάνου, τοῦ Διγαλέτου, τοῦ Καπαντρίτη, ὁ Καραβάδος, τοῦ Κολαίτη, τοῦ Κουτροκόη, τοῦ Κρεμμύδη, τοῦ Μαρκόπουλου, τοῦ Ξερόπουλου, τοῦ Πάστρα, τοῦ Πεντόγαλου τοῦ Πετρουλῆ, τοῦ Σπαθῆ, τὸ Στάβερι τὸ Φισκάροδο, τοῦ Χαράκιτη. Τινῶν τούτων δὲν ἐκόπησαν οὐδ' ἐπίθετα τοπικά, ἀλλ' ὁ κάτοικος λέγεται ἁπλῶς ὄχ τοῦ Κουτροκόη, ὄχ τοῦ Ξερόπουλου, δηλ. διὰ τῆς ὄχ (ἦτοι τῆς ἐκ) ἢ διὰ τῆς ἀπό.

Ἄλλ' ὁ σχηματισμὸς τῶν τοπικῶν ἐπιθétων δὲν εἶναι πανταχοῦ ὁμοῖος. Τῶν εἰς -άτα πολλὰ συμπίπτουν πρὸς τὰ οἰκογενειακά, διότι σφύζονται καὶ αἱ οἰκογένειαι π.χ. Ἀννιᾶτα - Ἀννίος, Βλαχᾶτα - Βλάχος, Προκοπᾶτα - Προκόπις· τινὲς ὁμῶς οἰκογένειαι δὲν ἐτήρησαν τὸ ἀρχικὸν ὄνομα, ἀλλὰ προσέλαβαν καὶ τὴν κατάληξιν -ᾶτος, π.χ. Δρακᾶτα - Δρακᾶτος καὶ Θωμᾶτα - Θωμᾶτος, ἐνῶ πληθυντικῶς λέγονται Θωμᾶιοι. Εἰς τὴν κώμην (τὰ) Δομᾶτα διακρίνονται οἱ φέροντες τὸ ἐπώνυμον Δόμος Δομᾶιοι ἀπὸ τῶν Δομάδων, τῶν φερόντων ἄλλο ἐπώνυμον κατοίκων· καὶ εἰς τὰ Σαρλᾶτα οἱ Σαρλαῖοι (ὁ οἶκος τῶν Σάρλων)

¹ Περὶ τούτων ὁ Ἄ. Μηλιαράκης (Γεωγραφία πολιτικὴ... τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, Ἀθήνησι 1890 σ. 94) λέγει τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἰδιάζων λεκτικὸς σχηματισμὸς τοῦ ἡμίσεος καὶ πλέον ἀριθμοῦ τῶν 226 χωρίων εἰς ἄτα ὑποθέτομεν ὅτι ἔχει ἰταλικὴν τὴν καταγωγὴν κατὰ τὸ Basilicata, Capitanata». Περὶ τῆς καταλήξεως -άτα θὰ γράψωμεν ἄλλοτε.

ἀπὸ τῶν *Σαρλάδων*, τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς τὰ *Σβορωνᾶτα* οἱ *Σβορωνᾶτοι* ἀπὸ τῶν *Σβορωνάδων* κτλ. Τέλος ἄλλα σχηματίζουν τοπικὰ καὶ κατὰ τὸν ἑνικὸν διάφορα τῶν οἰκογενειῶν. Π.χ. Ἐπιθέματα Ἐπιθέματος ἐπώνυμον καὶ Ἐπιθεταῖος ὁ κάτοικος. Ὅθεν διακρίνομεν, ἰδίως τοὺς πληθυντικούς, διὰ τοῦ οἴκ. (οἰκογενειακὸν) ἀπὸ τοῦ κατ. (τῶν λοιπῶν κατοίκων).

Καὶ τὰ θηλυκὰ τῶν τοιούτων τοπικῶν ἅμα καὶ οἰκογενειακῶν σχηματίζονται διαφοροτρόπως, ποικίλλοντα ἰδίως κατὰ τὸν πληθυντικὸν εἶναι δηλ. εἴτε ἀπλῶς συζυγικά εἰς -αῖνα π.χ. Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖας - ὑπαῖνα, Δρακοπουλλάτα Δρακόπουλλας - πουλλάῖνα· εἴτε ὑποκοριστικά εἰς -οῦ περιλαμβάνοντα συζύγους καὶ κόρας, π.χ. Καλλιγᾶτα Καλλιγᾶς-γοῦ, Σιμοτᾶτα Σιμοτᾶς-τοῦ τούτων ἐνίοτε ὁ πληθυντικὸς λήγει κατὰ συμφυρμὸν εἰς -οῦδισσες ἢ οῦδαινες π.χ. Μαγουλάτα Μαγουλᾶς - λοῦ - οῦδισσες, Μουσαῖτα Μουσαῖας (Μωυσαῖας) - σοῦ - οῦδισσες· Δαυγᾶτα Δαυγᾶς (Δαυγῆ), Δαύγαινα - γοῦδισσες καὶ Δαυγούδαινες· Κοιδαράτα Κοιδαράς - ἀραινα - νες καὶ - ροῦδισσες· καὶ κατ' ἄλλον συμφυρμὸν Ζερβὸς - αῖνα, - νες καὶ - αἰνούδισσες· κατόπιν δὲ καὶ ἑνικός. Καλάτα Καλᾶς - λούδισσα· Δομάτα Δόμος - μούδισσα. Προκειμένου δὲ περὶ κορῶν, ὑπάρχει καὶ ἡ - πουλλά, ὅπως καὶ ἐν Νάξῳ (βλ. Ζερλέντη σ. 306) οὕτω λέγεται Δογαράτα Δογαράς - ροῦ καὶ - ροπούλλα, Μαθαῖτα Μαθιὸς - θιοῦ (ἢ γυναικα) καὶ - οπούλλα (ἢ κόρη) Δοριζᾶτα Δοριζᾶς - ζοπούλλα. «Ἐρχονται τρεῖς Δοριζοπούλλες» σημαίνει κόραι τῆς κόμης τῶν Δοριζάτων. Τοσαῦτα περὶ τῶν ἰδιαζόντων τούτων ἐπιθέτων τῆς νήσου.

Ἄλλὰ πλήρης ἀναγραφή τῶν ἐκ τῶν εἰς -ᾶτα τοπικῶν ἐπιθέτων εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος, διότι τινὰ τούτων εἶναι συνοικίαι, καὶ τοῦλάχιστον οἱ ἀπώτεροι ἀγνοοῦτες τὰς οἰκογενείας, λέγουν ὅχ τὰ ἢ ἀπὸ τὰ, τοῦτο δὲ εἶναι σύνθετος ἰδίως μεταξὺ τῆς νεωτέρας γενεᾶς. Παραλείπομεν λοιπὸν τοιαῦτα.

Καθαρῶς δὲ τοπικαὶ καταλήξεις εὐχρηστοὶ εἶναι αἱ ἀρχαῖαι -ιάτης (π.χ. Ἀγκῶνας Ἀγκωνιάτης) - ίτης (π.χ. Κοριᾶνα Κοριανίτης) - ώτης (π.χ. Βληχώτης) ἢ -ιώτης (π.χ. Ρίζα Ριζιώτης) ἔχουσαι θηλυκὸν εἰς -ισσα καὶ ἢ -ηρός (π.χ. Διβαθὸ Διβαθηρός) ἔχουσαι θηλυκὸν εἰς -νιά, δηλαδὴ -ναία. Τέλος ἡ ἰταλικὴ -ιαῖνος, (Πεσσαῖδα Πεσσαδιᾶνος) ἐπεκτεινομένη καὶ εἰς -ισιαῖνος, (π.χ. Σκάλα Σκαλιᾶνος) μετὰ θηλυκῶν εἰς -ιάνα.

Καὶ περὶ μὲν τῶν Ἑλληνικῶν θὰ διαλάβωμεν πραγματευόμενοι περὶ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων τῆς Κύπρου, περὶ δὲ τῆς ἰταλικῆς -ιαῖνος παρατηροῦμεν ὅτι πρότυπον αὐτῆς ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις ἦτο τὸ Βενεταῖος. Ἡ δ' ἐπέκτασις αὐτῆς εἰς -ισιαῖνος ἔγινεν, ὡς συνέβη καὶ ἐπὶ ἄλλων καταλήξεων, δηλαδὴ κατὰ τὸ πρότυπον ἄλλων τοπικῶν ἐχόντων τὸ ισ ἐν τῇ ῥίζῃ π.χ. Ἐρισσο - (Ἐ)ρισσιᾶνος.

Καταλέγομεν ἤδη τὰς κόμας καὶ τὰ τοπικά.

Κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ Μηλιαράκη ἡ νῆσος διαιρεῖται εἰς 21 περιοχάς.

τὰς ἐξῆς, παρενείρομεν δ' εἰς ἕκαστον ὄνομα βραχυγραφίαν τῆς οἰκείας περιοχῆς.

Ἀθήρας (Ἀθ.), Ἀνωῆ (Ἀν.), Ἀργοστόλι (Ἀρ.), Εἰκοσιμία (Εἰ.), Ἐλιὸς (Ἐλ.), Ἐρισσος (Ἐρ.), Θηγιὰ (Θν), Κατωῆ (Κγ.), Κορωνοὶ (Κν.), Κρανιά (Κρ.), Λιθαθὼ (Λθ.), Μαλὰ (Μλ.), Μεσοχώρια (Μσ.), Μπάλταις (Μπ.), Ποταμιὰνα (Πτ.), Πύλαρο (Πλ.), Πυργὶ (Πρ.), (Ἀ)ρακλί (Ρκ.), Σάμη (Σμ.), Σκάλα (Σκ.), Ταλαμῆς (Τλ.).

α'. Τοπικὰ χωρίων, ληγόντων εἰς -ᾶτα

Ἀλειδιναῖτα (Πτ.), Ἀλειδίνης καὶ Λειδίνης καὶ Δειλίνης-ίνανα (Μηλιαρ. 62). Ἀλευροῖτα (Σμ.) κάτ. Ἀλευρᾶς - ἄδες. Ἀννιναῖτα (Πτ.), οἰκ. Ἀννινος - ναῖοι, Ἀδριολᾶτα (Ρα.), ὄχ. τ' Ἀ. Ἀδριτσᾶτα (Πλ.), οἰκ. Ἀδρίτσος - ἴτσαίνα. κάτ. Ἀδριτσιᾶνος - ἄνα - ανοπούλλα καὶ Ἀδριτσιώτης - ὠτίσσα. Ἀδυπᾶτα (Πλ.) οἰκ. Ἀδύπας - ὕπαινα. Ἀστεροῖτα (Θν.), οἰκ. Ἀστέρης - ἔραινα.

Βαρτσαμᾶτα (Μλ.), Βάρτσamos - μάδες - τσάμαινα. Βασιλοπουλλᾶτα (Πλ.) Βασιλόπουλλος - οὐλλαινα. Βλαχᾶτα (Εἰ.), Βλάχος - χοὶ καὶ χάδες, Βλάχαινα. Βλαχουλᾶτα (Ρη), - χούλης - λάδες - χούλαινα, - νες καὶ χούδισες. Βληχᾶτα (Σμ.) Βληχώτης - ὠταίνα.

Γεομεναῖτα (Ἐρ.), Γεομενης, οἰκ. - νῆδες, κατ. - νᾶδες θηλ. - νιώτίσσα. Γραιγουσᾶτα (συννοκία Ἀν.), Γραιγούσης - οὐσαινα. Γριζᾶτα (Σμ.) οἰκ. Γρέζης - ἔζαινα, κάτ. Γριζιώτης - ὠτίσσα.

Δαμουλιαναῖτα (Ἀν), Δαμουλιᾶνος - ἄναινα. Δανγαῖτα (Πτ), Δανῆς (Δανιδ) - γάδες - Δαύγαινα - νες καὶ γούδισες. Δαφναῖτα (συννοκία, Ρη) ὄχ τὰ Δ. Δελλαπορᾶτα (Ἀν.) οἰκ. Δελλαπόρτας - ὄρταινα - ταῦκο. Δεμουντοσαδᾶτα (Τλ.), Δεμουντοσᾶδος - ἄδαινα - δαῦκο. Δεδρινᾶτα (Πλ.), Δεδρινὸς - νάδες - νιά. Δημισιανᾶτα (Ρη), Δημισιᾶνος. Δεβαροῖτα (Πλ.), Διβάρης οἰκ. - ἄρηδες, κάτ. - ράδες - θάραινα. Δεφαναροῖτα (Ἐρ.) Δεφανάρης - ἄρηδες - ἄραινα. Δρακᾶτα (Πλ.) οἰκ. Δρακᾶτος - ἄταινα. Δρακοπουλλᾶτα (Πλ.) Δρακόπουλλος - οὐλλαινα - λιώτίσσα.

Ζερβᾶτα (Σμ.), οἰκ. Ζερβὸς Ζέρβαινα - νες καὶ - νοῦδισες. Ζόλα (Θν.) ὄχ τὰ Ζ. ἢ Ζολιάτης.

Θωμᾶτα (Πλ.) Θωμᾶτος - ματοπούλλα, πληθ. Θωμαῖοι (πρὸς Μηλιαρ. 51).

Καλᾶτα (Ἀν), Καλᾶς - Καλούδισσα. Καλλιγαῖτα (Λθ), Καλλιγᾶς - γοῦ. Καμναροῖτα (Κγ.), Καμνάρης - ἄραινα. Καβαναῖτα (Κγ.), Καβανᾶς. Καβιτοῖτα (Ρκ.), Καβίτης - ἴτσαίνα. Καραδιναῖτα (Λθ.), Καραδινὸς - νάδες - νιά - νιές καὶ - νοῦδισες. Καρδακᾶτα (Θν). Καρδάκις - κάδες - δάκαινα. Καρουσᾶτα (Πλ.), οἰκ. Καροῦσος - σάδες - ρούσαινα. Καταποδᾶτα (Σμ.), Καταπόδης (οἰκ. Λευκάδος). Καταρέλλᾶτα (Ἀν.), Καταρέλλος - ἔλλαινα. Καφαλᾶτα (Ἐρ.), Καφάλης - ἄλαινα. Κοκκολᾶτα (Ἐρ.), οἰκ. Κοκκόλης - ὀληδες, κάτ. - λάδες - κόλαινα, Κοκκολᾶτα (Κρ.), Κοκκόλης - κόλαινα. Κομιτᾶτα (Ἐρ.), Κόμιτας - μίταινα.

Κομποθεκράτα (Λβ.), Κομποθέκρας (ἢ ἐκλας) - ἐκραινα. Κονιδραῖτα (*Ερ.), Κονιδάρις - αἶνα - ρούδισες. Κοντογουράτα (Θν.), Κοντογούρης - ούραινα. Κουβαλάτα (*Αν.), Κουβαλιᾶς - λιάδες - βάλαἶνα καὶ - λιῶσα. Κουλουράτα (Σμ.), Κουλούρης - ράδες - λούραινα. Κουντουράτα (Λβ.), Κουντούρης - ούρηδες, κάτ. - ράδες - ούραινα - ραῖκο. Κουρκουμελάτα (Λβ.), Κουρκουμέλης - λάδες - ἐλαἶνα καὶ - λούδισσα. Κουρουκλάτα (Πτ.), Κουρούκλης - λάδες - ρούκλαινα.

Λαταβινᾶτα (Σμ.), Λαταβίνος - ἰναινα - ιναιλοπούλλα. Λεκατσᾶτα (Πλ.), οἶκ. Λεκατσᾶς - κάτσινα. Λογαράτα (Πλ.), Λογαρᾶς - ἄδες - αροῦ - ρούδισες - ροπούλλα. Λουκάτα (Πλ.) οἶκ. καὶ κάτ. Λούκας - κάδες - κοῦ - οὔδες. Λουκεράτα (*Αν.), Λουκέρης - ἐραινα. Λουπᾶτα οἶκ. Λούπος. Λουρδαῖτα (Εἰ.), Λουρδᾶς - ἄδες - ρδοῦ - δούδισες.

Μαγουλάτα (Λβ.), Μαγουλᾶς - λοῦ - λούδισες. Μαζαρακάτα (Λβ.), Μαζαράκης (2 - 3 οἰκίαι). Μαθάτα (Ληξούρι), Μαθιὸς - Μαθιοῦ - θιοῦδισες - θιοπούλλα. Ματζαβινᾶτα (Κγ.), Ματζαβίνος - βίναἶνα. Μαδουκάτα (Κγ.), Μάδουκας - ούκαινα. Μαρκαδωνᾶτα (*Ερ.), Μαρκαδώνης, οἶκ. - δώνηδες, κάτ. - δωνάδες, θηλ. - δώναἶνα. Ματαραγάτα (Πρ), Ματαράγας - γαινα. Ματσουκάτα (*Ερ.), Ματσούκης - ούκηδες οἶ κατ. - κάδες - ούκαινα. Μαυρικᾶτα (Ρκ.), οἶκ. Μαυρίκις. Μενεγάτα (Λβ.), Μενάγιας καὶ Μένεγος - γάδες. Μεταξᾶτα (Λβ.), Μεταξᾶς - ἄδες - ξοῦ - ξοῦδισες. Μινεῖτα (συννοικία Ἐπανωχωριοῦ Μλ.), οἶκ. Μινέτης. Μιτακάτα (Τλ.) Μιτάκης - ἄκαινα. Μιχαλιτσᾶτα (Μσ.), Μιχαλίτσης - ἰσαινα. Μορφεῖτα (Ληξούρι), Μορφέτας - τάδες - φέταινα. Μονοπολάτα (*Αν.), Μονόπολις - πόλαινα. Μοντεσανῖτα (Τλ.) οἶκ. καὶ κάτ. Μοντεσάντος. Μουζακάτα (Σμ.), οἶκ. Μουζάκης - ἄκαινα. Μουσᾶτα (Εἰ.), Μουσῆς - σάδες - σοῦ - σοῦδισες. Βονικᾶτα (*Ερ), Βονίκας - καῖοι, - νίκαινα. Βεκατωράτα (Πλ.), Βεκατῶρος - ὠραινα - ραινοπούλλα. [τὸ Β ἀναγνωστέον ὡς λατινικόν].

Δομάτα (Λβ.), Δόμος κάτ. - μάδες - μούδισσα - μαῖκο. Δοριζᾶτα (Λβ.), Δόριζας - ζάδες - ρίζαινα - ζοπούλλα (κόρη) - ζαῖκο.

Παρισᾶτα (*Αν.), οἶκ. Παρίσης - ἰσαινα. Πετρικάτα (Θν.), Πετρικὸς - ρίκαινα. Περαῖτα (Λβ.), Περάτης - ἄταινα. Πολυκαλάτα (συννοικ. Λξ.), Πολυκαλᾶς. Πολυμεράτα (Τλ.) Πολυμέρης - μέραινα. Ποριαράτα (Εἰ.), Ποριάρις - ἄριδες - ἄραινα - νες ἢ - ρούδισες. Ποταμανᾶτα (Πλ.) Ποταμιᾶνος - ἄναινα. Προκοπᾶτα (Πλ.) Προκόπις (πρβ. Μηλιαρ. 62). Πονλάτα (Σμ.), οἶκ. Πούλος - Πούλαινα - νες.

Ῥαζᾶτα (Πτ.) Ῥαζῆς - ζάδες, Ῥάζαινα - νες - ζαῖκο. Ῥαφτοπουλάτα (Πλ.), Ῥαφτόπουλος - ούλαινα.

Σαρλάτα (Λβ.), Σάρλος κάτ. - λάδες. Σάρλαινα - νες καὶ - λούδισες (κόραι). Σβορωνᾶτα (Λβ.), Σβορώνος οἶκ. - ναῖοι, κάτ. - νάδες - ρώναινα - ναῖκος. Σιμοῖτα (Εἰ.), Σιμοῖτας - ἄδες - τοῦ - τοῦδισες - τοπούλλα. Σολωμάτα (Ρκ.), οἶκ. Σολωμός. Στελιᾶτα (Ληξούρι) Στελιώτης.

Ταρκασῶτα (Πλ.), Ταρκάσης - άσαινα. Τζαμαρελλᾶτα, Τζαμαρέλλος οἰκ. -λαῖοι κατ. -λάδες -ρόελλαῖνα. Τζανᾶτα (Ρκ.), οἰκ. Τζανῆς -νάδες. Τουλιᾶτα (ῚΕρ.), οἰκ. Τούλιος, κάτ. -Τουλιᾶτος -άταινα. Τραυλιᾶτα (Λβ.), Τραυλός κάτ. -λιᾶδες, Τραυλοῦ -λουδισσες. Τρουγιανᾶτα (Τλ), Τρουγιᾶνος -νάδες -γιάναινα. Τσελεν-τάτα (ῚΕρ.), οἰκ. Τσελέντης -λέντηδες. κάτ. -λεντιᾶδες, θηλ. -λένταινα. Τυπαλδᾶτα (Τλ.) Τυπάλδος.

Φαβατᾶτα (Κγ'), Φαβατᾶς -βάταινα. Φαρακλᾶτα (Πτ.), Φαρακλός (προβ. Μηλιαρ. 62) -ράκλαινα -νες καὶ -λουδισσες. Φερεδινᾶτα (Πλ.), Φερεδῖνος -ίναῖνα. Φουκᾶτα (Λβ.), Φουκᾶς -άδες, Φούκαινα -κούδισσες. Φραγᾶτα (Μλ), οἰκ. Φραγᾶτος, κάτ. -άτης πληθ. -γάδες.

Χαλιωτᾶτα (Σμ.), οἰκ. Χαλιώτης -ώταινα. Χανδᾶτα (Κγ.) κάτ. Χαν-δάδες. Χανριᾶτα (Κγ.) κάτ. Χανριάδες. Χερμᾶτα (Κρ.), Χέρμης -μάδες, Χέρμαινα -νες ἢ μούδισσες. Χιονᾶτα (ῚΕλ.), Χιόνης -όναινα καὶ -ονοῦ -οῦδισσες.

β. Τὰ τῶν λοιπῶν χωρίων.

ῚΑγιά Θεέκλη κάτ. ἀπ τὴν ῚΑγιά Θεέκλη. ῚΑγιά Θημιᾶ (Ἐδφημία, Τλ.) ἀπὸ τὴν ῚΑγιά Θημιᾶ.(δ) ῚΑγῶνας (Θν.), ῚΑγωνιάτης -άτισσα. ῚΑθέρας (Θν.), ῚΑθεριᾶνος -άνα καὶ -άναῖνα. ῚΑβελᾶ (Πρόννοι), ὄχ τοῦ ῚΑβελᾶ ἢ ῚΑβελιώτης. ῚΑπανω-χώρι (Μλ), ῚΑπανωχωρίτης -ίτισσα. Τὸ ῚΑράκλι (περιοχὴ 4 κωμῶν. Μηλιαρ. 43) ῚΑρακλιᾶνος. ῚΑργῖνια (τὰ ῚΕλ.), ῚΑργινιώτης -ώτισσα. ῚΑργοστόλι -λιώτης. ῚΑσσο (ῚΕρ.) ῚΑσοιώτης. (στοὺς) ῚΑτσουνπάδες (ῚΕλ.), ῚΑτσουνπαδιώτης -ώτισσα καὶ -παδιανός. Στ' ῚΑφραγᾶ συνήθως ὄχ τ' ῚΑφραγᾶ.

(τοῦ) Βαλεριᾶνου (ῚΕλ.), Βαλεριᾶνος -άνα καὶ -ιάναινα. (ἡ) Βάλτα (Μηλιαρ. 39 Μπάλτα ἢ Μπάλταις, ἄλβανικόν) Βαλτσιᾶνος. Βαρον (ῚΕρ.), Βαρονιώτης -ώτισσα. (τοῦ) Βιγλῆ, Βιγλῆς -ῆδες -γλήτισσα. Βουνι (Κγ.), Βουνησιᾶνος -άναῖνα -νοπούλλα.

τὸ Διγαλέτο (Πρ.), ἀπὸ τὸ Διγαλέτο.

ῚΕλιός (περιοχὴ) Λετσιᾶνος.

τὰ Ζόλα (Θν.), ῚΑζολιάτης -άτισσα -άτικο.

(τὰ) Θεράμονα (ῚΕλ.) ὄχ τὰ Θ. (ἡ) Θημιᾶ (περιοχὴ), Θημιᾶτης -άτισσα καὶ -άταινα.

(τὸ) Καπαδρίη (Ρκ.), Καπαδρίτης -ίταινα. (δ) Καραβάδος (Λβ.), Καρα-βισιᾶνος -άνα -νοπούλλα. Κάστρο (Λβ.), Καστριηνός -νιά. Κατάρραχο (Πρ.) ἀπὸ τὸ Κ. Κατελιός (ῚΕλ.) Κατελισιᾶνος. Κεραμιές (Λβ.), Κεραμισιᾶνος -άνα. (τὰ) Κλείσματα (Λβ.), Κλειματισιᾶνος (ἄνευ σ) -άνα. (δ) Κοθριᾶς (ῚΕρ.), Κοθριώτης -ώτισσα καὶ Κοθριανός -νοῦ. (τοῦ) Κολαῖτη (ῚΕλ.), Κολαῖτης -ίταινα -τοπούλλα. (τὰ) Κοριᾶνα (Λβ.), Κοριανίτης -ίτισσα -ίτικο. οἱ Κοριανοὶ (ῚΕλ),

Κορωνισιᾶνος - ἄνα - ἄνικο. (τοῦ) Κουτροκόη (Σκ.), ὄχ τοῦ Κ (καὶ οἶκ. ὁ Κουτροκόης). Κρεμμύδι (Μπ.), οἶκ. Κρεμμύδης, κάτ. Κρεμμυδιώτης - ὠταινα.

Λακήθρα (Δβ.), Λακηθρηγὸς - νιά - νὲς - νοπούλλα. Λιβαθῶ (τοῦ) Λιβαθοῦς καὶ - θῶς) Λιβαθηνός.

(τὰ) Μακριώτικα (Πλ.) οἶκ. Μακρὸς - Μάκραινα κάτ. Μακριώτης - ὠτισσα. (τὰ) Μαλὰ (περιοχὴ) Μαλισιᾶνος. (τοῦ) Μαρκόπουλλου (Ἐλ.), ὄχ τοῦ Μ. (τὰ) Μεσοβούνια (Ἐρ.), Μεσοβουნიώτης - ὠτισσα, (οἱ) Μηγιές (Δβ.), Μηρισιᾶνος - ἄνα.

(τὸ) Νύφι (Θν.), Νυφιώτης.

τοῦ Ξενόπουλου (Ρκ.), ὄχ τοῦ Ξ. ἢ Ξενόπουλος.

(τοῦ) Πάστρα (Μπ.), ὄχ τοῦ Π. (τοῦ) Πεδόγαλου (Κν.), ὄχ τοῦ Π. (καὶ οἰκογ. Πεδόγαλος). (ἡ) Πεσοάδα (Δβ.), Πεσοαδιᾶνος - ιάνα - ιάνικος (δρόμος). Πετρουλῆ (μικρὸς συνοικισμὸς παρὰ τὸ Κρεμμύδι) ὄχ τοῦ Π., (οἱ) Πλατιεῖς (ἔλ.), Πλατισιᾶνος - ἄνα. (ἡ) Πύλαρο (Πλ.), Πλαρηγὸς - νιά. Πυργί (Πρ.), Πυργισιᾶνος - ἄνα (Μηλιαρ. 46 - γιώτης).

(ἡ) Ῥίζα (Θν.), Ῥιζιώτης - ὠτισσα. Ῥίφι (Ἄν.), Ριφιώτης ἢ Ρουφιώτης - ὠτισσα - τοπούλλα.

ἡ Σάμο (Σμ.), Σαμικὸς - κιὰ - κές. Σκάλα (Σκ.), Σκαλισιᾶνος. Σουλάροι (Κγ.) Σουλαριώτης - ὠτισσα. (τοῦ) Σπαθῆ (Σκ.), ὄχ τοῦ Σπαθῆ. (τὰ) Σπαρτιά (Δβ.), Σπαρηγὸς - νιά - ναϊκός (δρόμος). (τὰ) Σπήλια (Κρ.), Σπηλισιᾶνος - ἄνα - ἄνικος. τὸ Στάβερι (Πρ.), ὄχ τὸ Στάβερι, οἶκ. Στάβερις (Μηλιαρ. 124).

τὰ Φάρσα (Πτ.), Φαρσηγὸς - νιά - ναϊκός. τὸ Φισκάδρο ἢ Πισκάροδο (Ἐρ.), Φισκαδριώτης - ὠτισσα.

ἡ Χαλικερῆ (Ληξούρι), Χαλικεριώτης, Χαμώλακκος (Πλ.) ὄχ τὸ Χ., τὸ Χαράχιη (συνοικία τοῦ Στάβερι Πρ.), ὄχ τὸ Χ., οἶκ. Χαράχτης - ἄκταινα.

Ψυλληθριᾶς (Ἐρ.) ὄχ τὸ Ψ.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ